

Valtiovarainministeriö**Viite:** Lausuntopyyntö VM065:00/2012**Lausunnon antaa:** Tekniikka ja Terveys KTN ry**Lausunto**Yleistä

Tekniikka ja Terveys KTN ry pitää kuntalain kokonaisuudistusta tarpeellisena. KTN toivoo että uusi kuntalaki tukee sitä, että kuntarakenne kehittyisi nykyistä vahvempien peruskuntien suuntaan. Tämä osaltaan edistäisi kuntien nykyistä parempaa selviytymistä tehtävistään.

Tässä katsantokannassa onkin hyvä, että luonnos sisältää voimassaolevaa kuntalakia selkeämmät valtion taloudellisen ohjauksen periaatteet. Samoin pidämme hyvänä sitä, että kuntien taloutta ja erityisesti alijäämänkattamisvelvoitetta täsmennettäisiin. Nämä muutokset eivät kuitenkaan ratkaise suurinta ongelmaa, eli kuntien alati lisääntyvien tehtävien ja niiden rahoituksen epäsuhtaa.

KTN pitää tärkeänä että henkilöstön osalta lähtökohtana on nykytilanteen ylläpitäminen.

Yksityiskohdittain**7 § Kunnan tehtävät**

Pidämme hyvänä sitä, että kunnan yleinen toimiala säilyisi lähtökohdiltaan ennallaan.

8 § Kunnan järjestämisvastuu ja 9 § Palvelujen tuottaminen

Pidämme tarpeellisena järjestämisvastuun ja palvelujen tuottamisen eriyttämistä ja niiden sisällöllistä selkeyttämistä säädöstasoisesti. On hyvä että laissa todettaisiin järjestämisvastuun säilyminen kunnalla tai kuntayhtymällä hankittaessa lakisääteisiä palveluja muulta palvelujen tuottajalta.

39 § Kuntastrategia

Pidämme sinänsä hyvänä kuntastrategiasta ja sen pakollisuudesta säätämistä. Pidämme myös sitä hyvänä, että laissa ei säädettäisi kuinka yksityiskohtainen kuntastrategian tulisi olla. Kannatamme myös lähtökohtaisesti sitä, että kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon henkilöstöpolitiikka. Kuntastrategiat eivät käytännössä voine olla erittäin yksityiskohtaisia. Näin ollen säännöksen perusteluissa tulisi korostaa sitä, että kunnan henkilöstöpolitiikan ja esim. henkilöstön tarpeellisen määrän, tehtävien, palkitsemisen ja työhyvinvoinnin seuranta ja kehittäminen ei voi ainakaan pääsääntöisesti toteutua pelkästään kuntastrategian kautta.

43 § Johtajasopimus

Katsomme että olisi sinällään perusteltua säännöstää kuntalaissa johtajasopimusta. Niitähän on tehty ilman lainsäädännön tukea ja mahdollisesti tästä syystä myös vailla oikeudellista perustetta. Kunnallinen viranhaltijalakihan ei mahdollista viranhaltijan ja kunnan sopimuksia virkasuhteen ehdoista, eikä virkasuhteeseen katsota sisältyvän sellaisenaan tällaista mahdollisuutta. Koska kuitenkin lienee tarpeellista mahdollistaa em. sopiminen on asiasta syytä säätää lailla.

Katsomme kuitenkin, että luonnoksen mukainen säännös perusteluineen jättää aivan liikaa tulkinnanvaraa, epäselvyyksiä ja johtajasopimuksen oikeudellinen luonne jää täysin avoimeksi. Näistä mainittakoon erityisesti kysymys siitä onko po. sopimus puhtaasti yksityisoikeudellinen vai julkisoikeudellinen vai jotain siltä väliltä. Mikäli kyseessä olisi puhtaasti yksityisoikeudellinen sopimus, voisivat esimerkiksi julkisen vallan käyttämiseen liittyvät keskeiset asiat tulla ratkaistaviksi yleisissä tuomioistuimissa, kenties jopa välimesoikeuksissa. Tätä ei voida pitää asianmukaisena. Täysin epäselväksi jää myös mitä tarkoitetaan sillä, että johtajasopimukseen voitaisiin ottaa määräyksiä menettelytavoista, joilla kunnanjohtajan viran hoitamiseen liittyvät erimielisyydet ratkaistaisiin 44 §:ssä tarkoitetun menettelyn sijasta. Hieman erikoiselta vaikuttaa myös, että valtuutettujen neljäsosalla oleva lakisääteinen oikeus saattaa kunnanjohtajan irtisanominen tai siirtäminen vireille aloitteella, voitaisiin mitätöidä johtajasopimuksella joka syntyisi valtuustossa enemmistöpäätöksin.

Säännöksen perustelujen mukaan myös nykyisin voimassaolevat johtajasopimukset tulisi saattaa uusien säännösten mukaisiksi ja sopimukset tulisi hyväksyä valtuustossa jos valtuusto ei niitä ole alunpitäen käsitellyt. Kun kyseessä ainakin sanamuodon mukaan on, tosin oikeudelliselta luonnoltaan varsin epäselvä, sopimus, herää mm. kysymys siitä, miten voidaan edellyttää että toinen sopijapuoli hyväksyy sopimuksen uudestaan ja ennen muuta mitä tapahtuu, jos valtuusto ei jo olemassa olevaa sopimusta hyväksykään.

Katsomme, että säännösluonnos vaatisi huomattavasti syvällisemmän valmistelun ja ainakin perustelut.

54 § Yhteinen virka

Pidämme tarpeellisena että kuntien ja kuntayhtymien mahdollisista yhteisistä viroista säädetään kuntalaissa. Pidämme oikeana sitä, että työnantajan velvollisuuksista vastaa aina yksi kunta. Sen sijaan tuntuu varsin ongelmalliselta, että perustettaessa yhteistä virkaa ei tarvitsisi sopia tehtävien ja työajan jakautumisesta eri kuntien/kuntayhtymien välillä. Mikäli yhteisen viran haltija olisi velvollinen, kuten perusteluissa lausutaan, noudattamaan sen kunnan tai kuntayhtymän ohjeita, jonka tehtäviä kulloinkin suorittaa, voisi kukin kunta/kuntayhtymä vaatia niin suurta työpanosta, että viranhaltijan tehtävät määrällisesti, samoin kuin työaika käytännössä olisivat täysin hallitsemattomissa.

Näin ollen tulisi yhteisten virkojen osalta laissa edellyttää, että yhteisen viran työajan jakautumisesta kuntien/kuntayhtymien välillä on sovittava ja päätettävä viran perustamispäätöksessä.

74 § Vaalikelpoisuus kunnanhallitukseen

KTN katsoo, että esitetyt uudet rajoitukset vaalikelpoisuuteen kunnanhallitukseen eivät ole tarpeen. Mahdollisilta ongelmatilanteilta vältytään, kunhan esteellisyyssäännöksiä noudatetaan huolella.

88 § Kunnan henkilöstö

Kuten jo aiemmin totesimme, pidämme tärkeänä, että ehdotettu säännös perusteluineen vastaa nykytilaa.

91 § Hallintosääntö

Katsomme, että kunnilla tulee säilyttää nykyisenkaltainen mahdollisuus järjestää hallintonsa hallintosäännön ohella myös johtosäännöin. Esitetyn kaltainen kaiken kattava hallintosääntö voisi muodostaa aivan epätarkoituksenmukaisen massiivisen kokonaisuuden.

15 luku Kunnan toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla

Pidämme hyvänä sitä, että vasta verraten vähän aikaa voimassa olleet kuntalain säännökset on käytännössä sellaisenaan esitetty siirrettäviksi uuteen kuntalakiin. On syytä kerätä kokemuksia niiden toimivuudesta ja vasta sen jälkeen pohtia onko niiden osalta muutostarpeita. Tässäkin yhteydessä viittaamme asiasta aiemmin lausumaamme.

Helsingissä 26.8.2014

Tekniikka ja Terveys KTN ry

Keijo Houhala

puheenjohtaja

Jukka Kauppala

neuvottelujohtaja